

Roma An Chon

FESTIVAL ROMSKE KULTURE
APRIL 2009 romano čhon/romski mesec LJUBLJANA - MARIBOR

FESTIVAL ROMSKE KULTURE

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

ROMSKI AKADEMSKI KLUB

AGIM BRIZANI

ZULK

častni odbor

Majda Širca

ministrica za kulturo

Zdenka Čebašek Travnik

varuhinja človekovih pravic

Kristina Plavšak Kranjc

direktorica Informacijskega urada sveta Evrope v RS

Jože Horvat -Muc

predsednik Zveze Romov Slovenije

Stanko Baluh

direktor Urada za narodnosti

Zoran Janković

župan Ljubljane

Franc Kangler

župan Maribora

Romi, pripadniki največjega evropskega razseljenega naroda brez lastne države, a z bogato kulturo in jezikom, v slovenskem prostoru živijo že vsaj od 15. stoletja. Kljub dolgemu obdobju sobivanja so Romi še vedno žrtve močno zakorenjenih stereotipov, predsodkov in diskriminacij.

Slovar slovenskega knjižnega jezika pod geslom Cigan (gesla Rom v njem sploh ni) navaja celo vrsto slabšalnih opisov: za narod z bogato kulturno dediščino, ki navdihuje vse, ki cenimo pisano mavrico kultur človeštva; za narod, ki je ustvaril flamenko, izjemno poezijo in glasbo, ki je močno vplivala na evropsko klasično glasbo; za narod, iz katerega izhajajo Django Reinhardt, Manitas de Plata, Charlie Chaplin, Elvis Presley, Šaban Bajramović, Esma Redžepova...

Da bi evropski prostor odprli za bogastvo romske kulture in uveljavili ustvarjalnost Rominj in Romov, je Svet Evrope leta 2008 dal pobudo za nastanek Kulturnih poti romske kulturne dediščine. V Sloveniji smo se odločili, da bomo v okviru tega projekta organizirali prvi Romski Mesec/Romano Čhon, festival romske glasbe, plesa, poezije, filma, lutk, delavnic, okroglih miz, predavanj, simpozijev in razstav v Ljubljani in Mariboru. Izbrali smo mesec april, ker je 8. aprila svetovni dan Romov, pomlad pa metafora za odprtost in optimizem. Romski Mesec/Romano Čhon se dopolnjuje s kampanjo DOSTA!, ki je usmerjena v boj proti predsodkom in stereotipom do Romov.

Ralf Čeplak Mencin

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

LJUBLJANA

Četrtek, 2. april

- ob 18:00 Upravna hiša SEM (Slovenski etnografski muzej)
 otvoritev festivala Bojana Rogelj Škafar (direktorica SEM), Samanta Baranja
 (predsednica Romskega akademskega kluba) in Majda Širca (ministrica za kulturo)
 otvoritev fotografske razstave: „Parno Gras“/Beli konj Nihada Nina Pušije
 ob 18:30 Avla SEM/ MORANA/koncert flamenka
 ob 19:00 Kavarna SEM: fotografska razstava „Srečni“ Andraža Gregoriča
 ob 20:00 Tovarna Rog: ŠUKAR/koncert romske glasbe

Petek, 3. april Kavarna SEM

- ob 20:00 NAS THREE Denis Horvat trio/jazz koncert

Sobota, 4. april

- ob 11:00 Upravna hiša SEM/Delavnica romskih ritmov (tolkala, melodika, ritmika)
 Agim Brizani, Jernej Šurbek
 ob 19:00 Razstavna hiša SEM, projekcijska dvorana: Filmi o Romih:
 „Romanistan“ (2008), r: Jurij Pervanje, 50 minut
 „Babica pripoveduje“ (2008), r: Martina Hudorovič, 30 minut

Torek, 7. april Razstavna hiša SEM, projekcijska dvorana

- ob 19:00 Filmi o Romih: TV Mundi Romani:
 „Trapped“ (2008), r: Kata Bársony, Madžarska, 26:37
 „Maya Family Granada“ (2007), r: Kata Bársony, Madžarska, 27:05

Sreda, 8. april Upravna hiša SEM

- ob 11:00 Otroška glasbena skupina Mala Langa/koncert etno glasbe
 ob 18:00 Predavanje o Romih, rasizmu in ksenofobiji/dr. Alenka Janko Spreizer,
 dr. Vera Klopčič
 ob 20:00 Kavarna SEM: Kontrabant/koncert etno glasbe

Četrtek, 9. april Upravna hiša SEM

- ob 18:00 Delavnica o romskem jeziku/Živa Antauer, Samanta Baranja

Petek, 10. april Kavarna SEM:

- ob 18:00 Večer romske poezije in literature
 Feri Lainšček, Jože Livijen, Janko Petrovec

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

fotografska razstava

Nihad Nino Pušija
 „Parno Gras“/Beli konj

Avtor razstave je rojen v Sarajevu leta 1965, kjer je študiral novinarstvo. Zaradi vojne je Bosno zapustil in kot fotograf-freelancer potoval po Italiji, Belgiji, Veliki Britaniji in ZDA, leta 1992 pa se je ustavil v Berlinu, kjer živi in dela. Mesto opisuje kot edino na svetu, ki je bilo desetletja nasilno razpoloženo in ki se kakor živ organizem neumorno trudi, da bi zopet zrastle skupaj. Njegov fotografski opus je obsežen in raznolik, intimno pa se je zadnja leta osredotočil na Rome, njihovo življenje in probleme sobivanja različnih kultur v evropskem prostoru.

Gypsy Music

ŠUKAR

Šukar je slovenska zasedba, ki je z romsko glasbo prva seznanjala domačo javnost in melodije, s svojimi nastopi, sočasno širila tudi zunaj meja Slovenije. Preigravanje romske glasbe je za Šukarje veselje, strast in način izražanja najglobljih čustev. Njihove melodije se dotaknejo vsakogar.

Funk, swing, latin, blues...

Denis Horvat trio
 NAS THREE

Klavirski virtuoz romskega porekla Denis Horvat nam bo predstavil svoj najnovejši glasbeni projekt.

LJUBLJANA

Sobota, 11. april

ob 19:00 Razstavna hiša SEM
projekcijska dvorana: Filmi o Romih:
„Opre Roma“ (1983), r: Filip Robar Dorin, 95 minut

Torek, 14. april

ob 18:00 Upravna hiša SEM
Uvodno predavanje o romskih plesih
1. delavnica romskih plesov/Mojca Rakipov Nursel

Sreda, 15. april

ob 20:00 Kavarna SEM
Mlada Beltiška Banda/koncert etno glasbe

Četrtek, 16. april

ob 18:00 Upravna hiša SEM
2. delavnica romskih plesov/Mojca Rakipov Nursel

Petek, 17. april

ob 11:00 Upravna hiša SEM/Gledališka otroška predstava „Kasandra“
Otroci društva Romano Pejtaušago, Kamenci
ob 18:00 3. delavnica romskih plesov/Mojca Rakipov Nursel

Sobota, 18. april

ob 19:00 Razstavna hiša SEM, projekcijska dvorana: Filmi o Romih:
„Aven Čavora“ (2006), r: Filip Robar Dorin, 86 minut

Torek, 21. april

ob 20:30 Kavarna SEM
Etno-klarinetno/koncert romske glasbe

Sreda, 22. april

ob 18:00 Upravna hiša SEM
Evropske razsežnosti položaja romske skupnosti v Sloveniji
Julija Sardelić in Miro Samardžija
ob 21:00 Tovarna Rog:
Poum Tchack, Francija/koncert gypsy swinga

Četrtek, 23. april

ob 21:00 Tovarna Rog:
Romano Drom, Madžarska/koncert romske glasbe

KONTRABANT

Gypsy & Ethno Music

Kontrabantarji izvirajo iz skoraj vseh koncev Slovenije, zato v glasbeni kolaž lepijo panonsko in mediteransko godbo, podalpske poskočnice, klasične in balkanske zvoke obogatene z romskim jezikom, madžarščino in slovenskimi narečji. Na porokah so nepogrešljivi kot nevestina podvezica in ob ločitvah delujejo kot zdravilo proti mačku. Na festivalu se nam bodo predstavili z repertoarjem romskih pesmi.

Delavnice romskih plesov

Gypsy & Ethno Dance Workshop

Mojca Rakipov Nursel

Plesalka in učiteljica orientalskega plesa v Sloveniji in tujini, ples izvaja s prstnimi činelami, palico, tančicami in svečnikom. Zaradi svojega porekla jo v svetu poznajo kot specialistko za balkanski romski čoček v tradicionalnem kostumu.

Večer Romske poezije in literature o Romih

Gypsy Poetry & Literature

Feri Lainšček, Jože Livijen in gledališki igralec Janko Petrovec

Ferija Lainščka ni treba posebej predstavljati slovenski javnosti, saj je postal tako rekoč „ponarodeli“ slovenski pisatelj, dramatik in scenarist. Jože Livijen pa s svojim prvencom „Podedovane Brazgotine“, ki nosi podnaslov „pesmi o begu in lovu“ izpoveduje dvojno ujetost v posameznikov hic et nunc in hkrati v širšo kolektiviteto. Ta posameznika obtežuje in zaradi nje nosi kolektivno krivdo in z njo „podedovane brazgotine“. Prav zaradi te upesnjene eksistencialne dvojnosti ni odveč podatek, da je Jože Livijen pesnik romskega porekla.

Poum Tchack Francija

Gypsy Swing Music

Ta sekstet izjemnih glasbenikov in pevcev je nastal leta 1999 na obronkih Marseilla in se sprva uveljavil kot ulični bend. Osnovno vodilo v njihovi glasbi so vroči in poskočni ritmi gypsy swinga, vendar se ti virtuozni na akustičnih glasbilih zelo radi odpravijo tudi na kakšen izlet v druge glasbene svetove. Njihova glasba je strastna, celo magična in že po nekaj minutah je občinstvo voljno ter odprto za interakcijo. Januarja letos so dodobra napolnili Linhartovo dvorano v Radovljici in avditorij zlahka pripravili do popolnega navdušenja.

Zasedba:

Lionel Elian:	vokal, bandoneon
Alexandre Morier:	kitara, oud, banjo, vokal
Emmanuel Reymond:	kontrabas
Jean-Philip Steverlynck:	violina, vokal
Olivier Dambez:	kitara, vokal
Samuel Bobin:	bobni

LJUBLJANA

sreda, 22. april
ob 21:00

TOVARNA ROG

MARIBOR

četrtek, 23. april
ob 21:00

JAZZ KLUB SATCHMO

Satchmo
JAZZ KLUB

Romano Drom Madžarska

Gypsy Music

Romano Drom ali „ciganska cesta,“ je navdušujoča skupina glasbenikov in pevcev, ki nas vodi po poteh glasbene tradicije ciganov Olah iz Romunije, ki so na Madžarsko prispeli v 19. stoletju. Skupina je običajni zvok in instrumentarij madžarskih Olah godb (Ando Drom, Kalyi Jag, Parno Grazst, Amaro Suno, Ternipe...) precej prenovila in modernizirala. Solistične vložke, za te godbe običajne mandoline, je nadomestila solo kitara z jasno izraženo tendenco po flamenko zvoku. Romano Drom krasi izjemen temperament, odlična instrumentalizacija ter vrhunsko petje.

Zasedba:

Antal Kovács „Anti“:	vokal in kitara
József Balogh „Joco“:	vokal in kitara
Matild Dobi:	vokal
Zsigmond Rafael „Csika“:	kangla za mleko, oralni bas, ples
Máté Kovács:	kangla za mleko, cajon, tarabuka, cimbale
Péter Csordás:	bas kitara

LJUBLJANA

četrtek, 23. april
ob 21:00

TOVARNA ROG

MARIBOR

petek, 24. april
ob 21:30

JAZZ KLUB SATCHMO

Satchmo
JAZZ KLUB

Balkan & Gypsy Music

Etno Klarinetno

Izjemno dinamična skupina glasbenikov, za katero je značilen avtentičen zvok in doživeto petje. Predvsem cigansko vzdušje predstavlja glavno orožje na njihovih številnih in odlično obiskanih koncertih.

Ethno Music

Mlada Beltinška banda

Mlada Beltinška banda je v desetih letih prehodila pot od folklorne, do etnofolk zasedbe, in naposled izdala prvenec Špilaj. Kvintet z repertoarjem pesmi in plesov iz Prekmurja, Madžarske, Rusije, Bele krajine...

MARIBOR

Četrtek, 2. april

ob 19:00 Klub KGB: Umeščanje Romov v prostor
dr. Miran Komac, Inštitut za narodnostna vprašanja

Sobota, 4. april

ob 19:00 Cafe Galerija Splavarska: Filmi o Romih:
„Aven Čavora“ (2006), r: Filip Robar Dorin, 86 minut

Torek, 7. april

ob 16:00 Kulturni Inkubator: Delavnica romske glasbe (različni instrumenti, ritmika, kompozicija, petje), Mišo Kontrec, Cerim Ahmeti

Sreda, 8. april

ob 18:00 Pokrajinski muzej Maribor, Razstavišče Trg Svobode: otvoritev festivala v Mariboru/Stanko Baluh (direktor Urada za narodnosti), Franc Kangler (župan), Samanta Baranja (predsednica RAK), Mira Muršič (predsednica ZULK), otvoritev dok. fotografske razstave „Pušča nekoč in danes“/Franc Kuzmič

ob 18:30 Otroška glasbena skupina Mala Langa/koncert etno glasbe
ob 21:00 Dvorana ŠTUK: Morana/koncert flamenka

Četrtek, 9. april

ob 19:00 Klub KGB: Predavanje o Romih, rasizmu in ksenofobiji
dr. Vera Klopčič, Inštitut za narodnostna vprašanja

Petek, 10. april

ob 16:00 Zulk: Delavnice stripa/strpnost in drugačnost/Likovni studio Zulk

Sobota, 11. april

ob 10:00 OŠ Maksa Durjave: Delavnica cirkuških veščin/ Cirkokrog
ob 19:00 Cafe Galerija Splavarska: Filmi o Romih:
„Romanistan“ (2008), r: Jurij Pervanje, 50 minut
„Babica pripoveduje“ (2008), r: Martina Hudorovič, 30 minut

Torek, 14. april

ob 16:00 Zulk: Delavnice stripa/strpnost in drugačnost/Likovni studio Zulk

Sreda, 15. april

ob 16:00 Kulturni Inkubator: Delavnica romske glasbe (različni instrumenti, ritmika, kompozicija, petje), Mišo Kontrec, Cerim Ahmeti

Četrtek, 16. april

ob 19:00 Klub KGB: Delavnica o romskem jeziku
Živa Antauer, Samanta Baranja

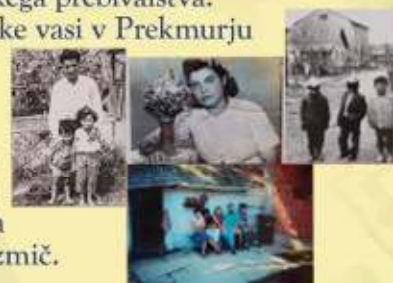
Dokumentarna fotografska razstava

„Pušča nekoč in danes“

Pušča je prvo urbano Romsko naselje z lastno lokalno upravo in krajevno skupnostjo. Za razliko od ostalih naselij, je že od samega začetka, izrazito urbano brez kmečkega prebivalstva.

Fotografije prikazujejo razvoj romske vasi v Prekmurju

skozi čas in portrete njenih prebivalcev, ki so tudi sami pripomogli k nastanku razstave v akciji zbiranja fotografij. Razstavo bo otvorila predsednica Romskega kulturnega in turističnega društva Pušča Sonja Horvat, avtor razstave je Franc Kuzmič.

Gypsy & Ethno Music

Mala LANA

Angelo, Miško in Dominik so otroci Miša in Jožeta Kontreca iz skupine Langa. Violina, harmonika in čelo, na katerega igra osemletni Angelo, ki je še premajhen, da bi splezal na kontrabas. Žgejo ga, da je veselje!

Flamenco Music & Dance

MORANA

Glasbeno plesna zasedba Morana je edina formacija v Sloveniji, ki predstavlja flamenko v njegovi tradicionalni obliki. Skupina je nastala pod mentorstvom Ane Pandur, koreografinje, plesalke in umetniške voditeljice plesno kulturnega društva Flamenko. Njihova glasbena in plesna vizija sledi tradicionalni obliki, v katero vpleta avtorske elemente. Prav zavest o odgovornosti in spoštovanju tradicionalnih vsebin in struktur daje Morani prepoznaven pečat.

MARIBOR

Petek, 17. april

ob 16:30 Pokrajinski muzej Maribor, Razstavišče Trg Svobode:
Gledališka predstava »Kasandra«
Otroci društva Romano Pejtaušago, Kamenci

Sobota, 18. april

ob 19:00 Cafe Galerija Splavarska: Filmi o Romih/TV Mundi Romani:
„Trapped“ (2008), r: Kata Bársony, Madžarska, 26:37
„Maya Family Granada“ (2007), r: Kata Bársony, Madžarska, 27:05
ob 20:00 Plesni večer/Alexandra Ceglédi, Madžarska

Ponedeljek, 20. april

ob 19:00 Klub KGB: Večer romske poezije in literature
Feri Lainšček, Jože Livijen, Elvis Berljak
ob 20:30 Otroška glasbena skupina Mala Langa/koncert etno glasbe

Torek, 21. april

ob 16:00 Kulturni Inkubator: Delavnica romske glasbe (različni instrumenti, ritmika, kompozicija, petje), Mišo Kontrec, Čerim Ahmeti

Sreda, 22. april GYPSY MUSIC FESTIVAL

ob 16:00 Kulturni Inkubator: Delavnica romske glasbe (različni instrumenti, ritmika, kompozicija, petje), Mišo Kontrec, Čerim Ahmeti
ob 18:00 Zahir plesni studio: Delavnica romskih plesov/Mojca Rakipov Nursel
ob 21:00 Jazz klub Satchmo: Koko & Mandovi/koncert romske glasbe

Četrtek, 23. april GYPSY MUSIC FESTIVAL

ob 15:00 Kulturni Inkubator: Delavnica gypsy swinga (violina, kitara)
Jean-Philip Steverlynnck, Alexandre Morier (Poum Tchack)
ob 18:00 Zahir plesni studio: Delavnica romskih plesov/Mojca Rakipov Nursel
ob 19:00 Klub KGB : Evropske razsežnosti položaja romske skupnosti v Sloveniji
predavanje Julija Sardelić in Miro Samardžija
ob 21:00 Jazz klub Satchmo: Poum Tchack, Francija/koncert gypsy swinga

Petek, 24. april GYPSY MUSIC FESTIVAL

ob 09:00 Kulturni Inkubator: Delavnica lutk „Jagoda“/Društvo Zapik in otroci
OŠ Maksa Durbjave
ob 19:00 Cafe Galerija Splavarska: Filmi o Romih:
„Opre Roma“ (1983), r: Filip Robar Dorin, 95 minut
ob 21:30 Jazz klub Satchmo: Romano Drom, Madžarska/koncert romske glasbe

Alexandra Ceglédi

Madžarska

Oriental Dance Performance & Workshop

Alexandra je plesalka in plesna učiteljica, avtorica projekta „100% Ženska“, s katerim cilja na prebujanje energije, zadovoljstva in samozavesti ženske današnjega časa, skozi poučevanje treh oblik starodavnih rodnostnih plesnih stilov: orientalskih, afriških in plesov z območja Tahitijskega otočja.

Gypsy Films

Filmi o Romih: Opre Roma (1983)

režija: Filip Robar Dorin

Pamet v roke, ko boš vdrugič ustvarjal svet!

Dokumentarec o Romih na Slovenskem, ki nazorno prikaže družbeni, ekonomski in kulturni položaj marginalizirane skupnosti. Skozi pogovore, pripovedi, izpovedi in izjave predstavnikov romske skupnosti in matičnega ljudstva skuša izluščiti tiste ključne in zapletene probleme, ki Romom preprečujejo, da bi se lahko enakopravno in dejavno vključili v okolje, v katerem živijo: od Prekmurja, kjer je vključitev uspela, pa do Dolenjskega, kjer so okoliščine mnogo slabše.

Balkan & Gypsy Ethno Music

Koko & Mandovi

Člane vokalno instrumentalne zasedbe Koko & Mandovi združuje predvsem ljubezen do romske etno glasbe. Z bogatimi glasbenimi izkušnjami, saj njihove korenine izvirajo iz skupin kot so Šukar in Vali, svoj pester repertoar črpajo iz različnih koncev Balkana, kjer se zadržujejo in živijo Romi.

Društvo Romano Pejtaušago

KASANDRA

Romska pravljica Kasandra je primer dobre prakse, kjer romski otroci sami pokažejo, da niso »problematika«, temveč neizmerni, a hkrati tudi neizkoriščeni umetniški potenciali, tako na literarnem kot tudi na likovnem in igralskem področju. Nastopajo otroci društva Romano Pejtaušago iz Kamencev v Prekmurju.

Gledališče ZAPIK

Delavnica lutk

JAGODA

Delavnico bo izvedlo društvo ZAPIK skupaj z otroci Osnovne šole Maksa Durjave. Mladi gledalci niso le nemi opazovalci dogajanja na odru, ampak se vanj aktivno vključujejo. Pri Jagodi bodo začeli s predlogo, ki se je že uveljavila kot zanimiva slikanica, nadgradili pa v delavnici, kjer bodo z lutkami raziskovali vsak svoj tipični vsakdan.

Združenje Cirkokrog

Delavnica

CIRKUŠKE VEŠČINE

Glavni moto Združenja Cirkokrog je, da se lahko prav vsak igra cirkus in pri tem doživi nekaj novega. Ko želiš zgraditi skupinsko akrobacijo, potrebuješ nekoga, ki te podpre, dvigne, varuje... Zato so pri cirkuski pedagogiki cenjeni elementi, kot so sodelovanje, medsebojno zaupanje, skupinsko vzpodbujanje, kreativnost, grajenje pozitivne samopodobe, razvijanje osebne zanesljivosti...

Likovni studio Zulk

Delavnica

STRIP

Spoznali bomo zakonitosti stripa, njegovo zgodovino in jezik. Risali džemsešn-vsak eno sličico, sosed pa nadaljuje zgodbo. Stripovski lik, za svojo zgodbo, bomo ustvarili s svinčnikom, nato pa dokončali s tušem in peresom ter izdelke speli v knjižico stripov.

Festival so finančno podprli
Ministrstvo za kulturo
Urad vlade za komuniciranje
Mestna občina Maribor
Urad za narodnosti

Podporni partnerji
Pokrajinski muzej Maribor
MKC Kulturni inkubator
Tovarna Rog
Zahir studio

Festival smo zasnovali
Agim Brizani
Enisa Brizani, RAK
Mira Muršič, ZULK
Marjan Ornik, ZULK
Polona Červek, ZULK
Ralf Čeplak Mencin, SEM
Samanta Baranja, RAK

Oblikovanje
Mihael Rudl

Informacije
SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ
Metelkova 2, Ljubljana
tel. 01/300 87 00
ralf.ceplak@etno-muzej.si
www.etno-muzej.si/

Združenje ustvarjalnih ljudi na področju kulture
Valvasorjeva 26, Maribor
Pisarna: Orožnova 5
tel. 02/252 12 57
zulk@zulk.si
www.zulk.si

V sodelovanju s Svetom Evrope in
kampanjo DOSTA!

„Osvobodimo se predsodkov, spoznajmo Rome“

Naložba v tvojo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Satchmo
JAZZ KLUB

slovenija
Dobro & Dobre

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

MESTNA OBČINA
MARIBOR

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
URAD ZA NARODNOSTI

MUZEJ MARIBOR

ROMA
CULTURE
FESTIVAL

APRIL 2009

romano čhon/romski mesec

FESTIVAL ROMSKE KULTURE
romano čhon/romski mesec

FESTIVAL
ROMSKE
KULTURE

LJUBLJANA - MARIBOR

PROGRAM

VEČER